

Høring - Endringer i utlendingsregelverket om arbeidsinnvandring

Vi viser til høring om endringer i utlendingsregelverket om arbeidsinnvandring fra Arbeids- og sosialdepartementet, datert 17.07.14.

Som det fremgår av høringsbrevets innledning har Utlendingsdirektoratet de siste årene sett at enkelte bestemmelser i regelverket gir utfordringer i forhold til det behovet arbeidsinnvandrere og deres arbeidsgivere har på grunn av utviklingen i det norske arbeidsmarkedet. Vi anser det derfor som positivt at departementet foreslår enkelte regelverksendringer.

1. Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for faglærte arbeidssøkere som ikke behøver visum, jf. utlendingsforskriften § 1-2

UDI er enig i at bestemmelsen ikke er i overensstemmelse med forpliktelsene i henhold til Schengen-avtalen. Vi er kjent med at visumfrie faglærte som har benyttet seg av bestemmelsen, har fått problemer med å krysse Schengen-grensen utenfor Norge på grunn av manglende tillatelse til å ta opphold i mer enn 90 dager. Vi mener derfor det er positivt at bestemmelsen oppheves i sin form og erstattes av en ny. Utformingen av den nye bestemmelsen kommenterer vi under det respektive punktet nedenfor.

2. Opphold på faste innretninger, jf. utlendingsforskriftens § 1-11

UDI har i en del saker sett at arbeidstakere som arbeider på faste innretninger, også skal utføre arbeid på fastlandet. Vi støtter derfor forslaget om å åpne for dette, så lenge det gjelder arbeid for samme arbeidsgiver, da det vil gi denne gruppen arbeidstakere og deres arbeidsgivere den fleksibiliteten de synes å ha behov for.

Vi anser det også som positivt at kravet om lønns- og arbeidsvilkår gjeninnføres for den type arbeid. Når det gjelder ordlyden i endret utlendingsforskrift § 1-11 vil vi bemerke at det virker som om nåværende første ledd har falt ut. Første ledd angir hvem bestemmelsen gjelder for, og er etter vår mening en helt nødvendig del av hjemmelen.

Neste ledd i bestemmelsen skal angi hvilke materielle vilkår og prosessuelle bestemmelser som skal gjelde. Vi mener at dette kan gjøres tydeligere enn i utkastet og foreslår å innarbeide en presisering, slik at annet ledd i bestemmelsen lyder:

Oppholdstillatelse kan gis til faglærte arbeidstakere som fyller vilkårene for tillatelse etter § 6-1 første ledd, og til utsendte faglærte arbeidstakere som fyller vilkårene for tillatelse etter § 6-13. Øvrige bestemmelser som gjelder for oppholdstillatelse etter § 6-1 og § 6-13, gjelder tilsvarende med mindre noe annet følger av denne paragrafen.

3. Oppholdstillatelse til selvstendige oppdragstakere, jf. utlendingsforskriften § 6-14

Kun få personer har fått innvilget tillatelse etter utlendingsforskriften § 6-14. Som det er nevnt i høringsbrevet, har oppdragene hovedsakelig vært knyttet til kultursektoren. UDI har ingen innvendinger mot at varigheten av tillatelsen foreslås utvidet til 6 år. Det vil kunne fremme formålet med bestemmelsen.

4. Oppholdstillatelse til selvstendig næringsdrivende, jf. utlendingsforskriften § 6-18

UDI har sett i enkeltsaker at selvstendig næringsdrivende, for å kunne drive virksomheten sin, er nødt til å inngå ansettelsesforhold for kortere perioder. Noen selvstendig næringsdrivende ble også hindret fra å inngå attraktive kontrakter, da disse forutsatte en midlertidig ansettelse. Vi anser derfor en endring i regelverket som en tilrettelegging for denne gruppen søkere.

UDI er enig i at fast praksis på ikke å gi to tillatelser med sammenfallende eller overlappende gyldighetsperiode skal opprettholdes. Vi er derfor positive til de foreslåtte endringene i bestemmelsens siste ledd. Da åpningen i regelverket kun skal anvendes «når særlige grunner tilsier det», foreslår vi at UDI gis eksplisitt adgang til å lage retningslinjer, jf. andre bestemmelser i regelverket, der UDI gjennom retningslinjer kan definere hvem et unntak skal gjelde for.

Ny § 6-29A

Høringsbrevet omtaler ikke nærmere bakgrunnen for ordlyden av ny § 6-29A.

Vi anser det som positivt at det er foreslått en presisering av persongruppen denne tillatelsen kan gis til, jf. henvisning til utlendingsforskriften § 3-1 bokstav e.

Forslaget om sikret underhold anser vi som unødvendig. Utlendingsforskriften § 10-7 gjelder for alle førstegangs søknader og er derfor ikke tatt inn i noen annen bestemmelse i Utlendingsforskriftens kapittel 6. En eksplisitt fremheving av dette ene vilkåret vil heller kunne føre til forvirring om hvorvidt de andre bestemmelsene for første gangs søknader i kapittel 10 skal gjelde.

Forslaget om reise- eller sykeforsikring anser vi ikke som hensiktsmessig ut fra et prinsipp om sammenheng i regelverket og av rent praktiske årsaker. Vilkåret er nødvendig ved kortvarige opphold uten tillatelse, som

opphold med eller uten visum i inntil 90 dager, når utlendingen ikke kan være medlem av folketrygden. Kravet er ikke lagt til noen andre tillatelser. UDI har for øvrig erfaring med at kravet er vanskelig å praktisere når det knyttes til en tillatelse. Vi viser til opphevet § 6-30 hvor kravet besto. En del søkere var den gangen medlem av folketrygden. Det samme vil kunne være tilfelle for personer som søker om tillatelse etter ny § 6-29A, pga forutgående opphold i Norge på annet grunnlag. UDI mener det vil være feil å kreve en syke- eller reiseforsikring når utlendingen allerede er berettiget til hjelp fra det norske helsevesenet. Det er imidlertid ressurskrevende i saksbehandlingen å konstatere om en søker er omfattet av folketrygden.

Vi har ikke anmerkninger til bestemmelsens utforming utover dette.

Økonomiske og administrative konsekvenser

En ny hjemmel krever endringer i utlendingsforvaltningens datasystemer. Vi anslår at de nødvendige endringene normalt vil kunne gjennomføres i fagsystemene i løpet av 4 uker.

Med hilsen

Hanna Krange
områdeleder

Jonas Folmo
enhetsleder

Kopi: Justis- og beredskapsdepartementet
